

QUERIDO

Jeska Verstegen

*Ik zal je
bewaren*

Jeska Verstegen *Ik zal je bewaren*

Ik zal je bewaren

Jeska Verstegen

Lesbrief

*

Ik zal je bewaren is een boek dat is geschreven door Jeska Verstegen.
Een waargebeurd verhaal over haar jeugd en over opgroeien.

Opdracht 1

Kijk met de klas naar het filmpje van Hesje dat op de website van USHMM staat.
(Unites States Holocaust Memorial Museum)

Link: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn1004649>

A) Beschrijf wat je ziet.

Zijn de beelden oud of nieuw? Waar maak je dit uit op?

Vraag: Weet je als je 5 jaar oud bent al van goed en kwaad? Waarom wel? / Waarom niet?

In het boek *Ik zal je bewaren* is het meisje uit het filmpje heel belangrijk.
Ze heet Hesje. Dit is een foto van haar.

Opdracht 2

Fragmenten uit *Ik zal je bewaren* met verdiepende vragen:

Fragment 1:

*De deurbel gaat, een opdringerig geluid dat mij heel goed uitkomt.
Ik kijk naar mijn moeder en zie haar verschrikte blik.
Ze staart in een verte die ik niet kan zien, dan maakt ze aarzelend aanstalten om op te staan.
'Ik doe wel open,' zeg ik vlug.*

Vraag: waarom denk je dat moeder hier schrikt? Komt dit verder in het boek nog aan bod?

Fragment 2:

Ik kijk naar het muziekdosje in de boekenkast. Het lieflijke pling-plong klonk vroeger in de flat van bomma en bomp. Plotseling ruik ik weer de geur van koffie en de zelfgemaakte boterkoek. Op de schouw flonkerde een kandelaar met koperkleurige paardjes die dansten in het kaarslicht.

Vraag: Heb je ook een voorwerp dat herinneringen bij je oproept?

Fragment 3:

'Bomma dacht dat ik Hesje was,' zeg ik.

Oom Dolf vouwt zijn handen. 'Ze is erg bezig met die tijd. Ze probeert iedereen zo goed mogelijk te bewaren in haar herinnering. Ik denk dat ze daarom ook het fotoboek heeft gemaakt. Heb je het gezien? Als een soort eerbetoon aan hen. Het helpt haar omgaan met het schuldgevoel dat zij als enige van haar familie de Holocaust overleefde.'

Vraag: Wat is dat, 'een schuldgevoel' hebben? Kan je het je voorstellen? Heb jij dat ook wel eens?

Opdracht 3

A) Wie zijn de hoofdpersonen in dit boek? Waarom zou de schrijver hiervoor gekozen hebben?

B) De schrijver heeft vooral de grootmoeder, de moeder en de dochter beschreven. Waarom denk je dat dat zo gedaan is?

C) De oorlog is eigenlijk nooit uit Jesjes moeder weggegaan. Vind je het moeilijk om je dat voor te stellen?

Kruip eens in de huid van een ander. Hoe is het om iemand te zijn die je goed kent. Bijvoorbeeld je vader of je moeder?

Opdracht 4

Groepsgesprekken over verschillende onderwerpen:

Gesprek 1:

Er zijn verschillende manieren om met elkaar te praten. Weet je er een paar?

Gesprek 2:

De wereld is anders geworden sinds de jaren '40. Wat zijn de verschillen? Zijn de mensen ook veranderd?

Gesprek 3:

Hoe is het om bang te zijn als kind? Ben jij ook wel eens bang? Zijn er verschillende niveau's in bang zijn?

Opdracht 5

A) In dit boek komen veel emoties aan de orde. Emoties die ieder mens kent en voelt. Kun je er een paar benoemen? Vind je het gemakkelijk om hierover te praten?

A) Sommige voorwerpen komen steeds terug in het boek. Kun je er een paar benoemen? Weet je ook waarom deze voorwerpen belangrijk zijn?

B) Kun je een voorwerp tekenen dat belangrijk is voor jou?

Opdracht 6

A) Kun je goed emoties van anderen lezen aan hun lichaamstaal?
Geef eens een paar voorbeelden.

B) Hebben dieren ook emoties? Kunnen zij zich schamen? Blozen ze wel eens?

C) Hebben je ouders emoties? Hoe laten ze dat zien?

Opdracht 7

A) Misschien zijn er kinderen in de klas die acteur willen worden later.
Als je dat wilt, dan moet je durven!

Wie durft uit het boek enkele scènes uit te beelden?
Probeer te acteren als een echte acteur, zodat je het gevoel werkelijk ervaart.
Lees de scène aandachtig en probeer hem dan na te spelen.

Voorbeeld scènes:

Scène 1: Moeder huult.

Mama kijkt me aan en knikt.

Ze kijkt naar beneden en ik zie haar slikken.

'Ach, de radio staat niet aan,' mompelt ze. Haastig staat ze op, drukt het knopje in en gaat weer zitten. Er klinkt muziek.

Ik kijk haar aan.

Mama zucht. Ze slaat haar hand voor haar ogen. Langzaam schuift haar hand van haar ogen tot over haar mond, alsof ze iets vreselijks heeft gezegd. Haar ogen zijn rood.

Ik sta op, loop naar haar toe en leg voorzichtig mijn arm om haar schouders.

Scène 2: Ei gooien

Ik geloof dat ik nooit eerder met een ei in de tuin heb gestaan.

Het ei is best mooi, de vorm is leuk. Het voelt stevig en kwetsbaar tegelijk. Het voelt koud. Misschien zoals de kilte van boosheid voelt.

Ik wil het niet koud hebben vanbinnen. Er branden tranen in mijn ogen. Toch warmte.

Of ben ik niet boos?

Ben ik juist verdrietig?

Het ei voelt iets minder koud aan.

Ik mag het stukgooien.

Ik moet het stukgooien.

Ik wil het stukgooien.

Mijn arm reikt omhoog.

Ik aarzel, dan gooi ik.

Het ei spat heel hard uit elkaar op de tegels. Het klinkt zoals het eruitziet.

De schil ligt in stukken, de dooier is kapot.

Scene 3: Uit de klas worden gestuurd

‘Er zijn ouders die het niet goed vinden dat hun kinderen dit verhaal horen,’ zegt meneer Schouderland. Dan kijkt hij mij aan. ‘Jij mag even de klas verlaten, Jeska. Andere kinderen mogen met haar mee als ze dat zouden willen.’

Verbaasd kijk ik hem aan. Moet ik de klas uit? Hoor ik dat goed?

Hij knikt bemoedigend naar me. ‘Je moeder heeft opgebeld.’ Verbijsterd schuif ik mijn stoel naar achteren. Niemand anders staat op. Ik voel tranen branden. Als door touwtjes aangestuurd sta ik op. Mijn weg door het klaslokaal duurde nog nooit zo lang. Ogen prikken in mijn rug.

Eenmaal op de gang denk ik: waar moet ik heen?

En wat zullen de kinderen tegen me zeggen na schooltijd? Was ik maar onzichtbaar of een van mijn mislukte tekeningen, dan kon ik mezelf uitgummen.

Opdracht 8

De zwarte kat Moos is heel belangrijk voor het hoofdfiguur.
Zou jij zo diep voor een dier kunnen voelen?
Teken jouw lievelingsdier.

Opdracht 9

Tijd speelt een grote rol in het verhaal. Waarom heeft het hoofdfiguur een hekel aan tijd?
Wat vind jij van opgroeien?
Wat is tijd voor jou? Ben jij iemand die altijd te laat komt, precies op tijd, of juist te vroeg?

Opdracht 10

In het boek maakt het hoofdfiguur een eiland samen met haar vriendin.
Maak jouw eigen eiland. Dit land bestuur jij! Daar mag JIJ helemaal jij zijn. Wat zijn de regels? Kun je er een paar verzinnen?

Opdracht 11

Persoonlijke verhalen

Hang twee grote vellen papier in de klas. Schrijf op het linker vel wat jouw angst is en bedenk samen met de hele klas op het rechter vel de mogelijke oplossing.

*

Schrijf jouw eigen krantenartikel. Neem iets dat is gebeurd in je leven en schrijf er een verhaal over. Beantwoord in je stuk al deze vragen: Wie? Wat? Waar? Hoe? Waarom? Wanneer?

*

Vraaggesprek over vertrouwen.

Vertrouwen, hoe belangrijk is dat?

Kun je je voorstellen hoe het voelt om je vertrouwen in iemand te verliezen?

*

De titel *Ik zal je bewaren* slaat op het feit dat het hoofdfiguur alle belangrijke mensen en dingen wil onthouden. Misschien is er in je hoofd een kamertje speciaal voor herinneringen met koninklijk blauw behang.

Wat is jouw mooiste herinnering? Wat is jouw eerste herinnering? Wat is jouw verdrietigste herinnering?

Alle illustraties in deze lesbrieff zijn gemaakt door Jeska Verstegen
De fragmenten komen uit het boek: *Ik zal je bewaren* uitgegeven door uitgeverij Querido Amsterdam, 2020

Ruimte voor Aantekeningen:

